

SKANDINAVISKE CANADIENSAREN

VECKOTIDNING FÖR SKANDINAVERNA I CANADA.

LÖP. No. 129. — ÅRG. 8.

Redaktör och utgivare:
EMANUEL CYREN.

WINNIPEG, MAN. 1 FEBRUARI 1894.

Redaktionsbyrå och kontor:
181 Rupert street east, Winnipeg.

No 5.— Lösn. 5 Cts.

ANMALAN.

"Skandinaviske Canadiensaren"

ENDA SKANDINAVISKA VECKOTIDNINGEN I CANADA.

har nu öfver ett år existerat som veckotidning. Den har under denna tid rönt mycket uppmuntran och sympati från landsmännens sida samt fått röna många prof på deltagande. Fastän liten och obetydlig har den haft sin plats att fylla nämligen att söka vara ett organ för de öfver hela Canada kringströdda Skandinaverna. Vi äro glada omänna, att från och med detta nummer blir tidningen större både i längd och bredd, så att det krafvet om tidningens storlek är härigenom tillsvårare aflyjpt. En intressant följetong tager med detta nummer sin början.

Tidningens tendens blir densamma härnäst som förut, nämligen fullkomligt självständig, fritt från alla partier, vare sig i ett eller annat afseende. Den vill sträffa efter att än mer söka fylla sin plats som organ för Skandinaverna i Canada.

"SKANDINAVISKE CANADIENSAREN" är det bästa Annonnsorgan för Skandinaverna i Canada ty den räknar tusentals läsare bland våra landsmän.

Vi våga därför innesluta vår tidning i landsmännens välvilja och uppmuntran, ty detta skall beömda oss att söka göra tidningen mer godig och innehållsrik.

Från och med NU till den 1 JANUARI 1895 erhålles tidningen för \$1.50.

SE HIT!

Prenumeranter till "Skandinaviske
Canadiensaren" erhålla så godt som gratis

ett SVENSKT-ENGELSKT och ENGELSKT-SVENSKT

LEXIKON.

Boken, som är bunden i vackert godtt band, innehåller ej mindre än 773 sidor med det fullständigaste ordförådd öfver de båda språken.

För endast \$2 erhålles detta Lexikon och "Skand
Canadiensaren" till 1895.

För en af detta frikostiga anbud, hvarigenom Ni kan erhålla en värdefull bok till obetydligt pris. Tillfallet varar endast en korttid

Nu är rätt tiden inne att
PRENUMERERA!

WINNIPEG 1 NOV. 1893.

REDAKTIONEN.

BJÖRLINGS OCH KALLSTE- NIUS EXPEDITION.

Genom svenska Utrikesdepartementet, som på allt sätt sökt anskaffa upplysningar om den försvunna svenska arktiska expeditionen, har från de Förenade rikernas konsul i Quebec erhållits ett meddelande, hvori denne uppger, att han — med anledning af artiklar, som förekommit i St Johns tidningar och som innehållit ett skarpt klander mot de unga svenskarnes företag att hyra skonaren Ripple — tillställt dessa tidningar ett gemensamt, som i öfversättning lyder sålunda:

"Jag vore tacksam om eder ärade tidning ville intaga denna protest från min sida mot det skarpa klander, som af en tidning i St John framställt mot de svenska naturforskarna Björling och Kallstenius, hvilka i juni 1892 afseglade på en arktisk expedition, ett klander, som gällt deras åtgärd att hyra skonaren Ripple.

Jemte ett sådant klander mot personer, som ej kunna försvara sig, icke gagnar till något, är "ungentlemanly" och i högsta grad oädel, anser jag det i lika hög grad oförtjent. Att döma af de omständigheter vi känna (Björling förklarar sig i själva verket i sitt bref af den 31 juli 1893 till professor Nordenskiöld fullkomligt nöjd med fartyget) kan icke någon brist på omöndö laggas dem till last i det att Ripple vist sig fullkomligt sjölugligt och alldeles tillräckligt god för det afsedda ändamålet och hade ej skeppsbotten inträffat en olycka, som kunde hafva händt det förtäfligaste och bäst utrustade fartyg, är det allt skal att antaga, att våra upptäcktsfarare skulle hafva återvänt i fullkomlig säkerhet, i hvilken händelse ingen skulle fått tillfälle att såsom nu säga: "Jag sade ju, att det skulle gå så."

Jag anser, att de, ehuru drabbade af olycka, i stället för att förtjena klander, hafva i alla afseenden hedrat sig och hafva visat sig vara värddiga landsmän till de enda sjöfarare, som fört sitt lands flagga norra vägen från Atlanten till Stilla havet, nämligen frih. Norden-sköild, kapten Pallander och deras följeslagare, hvilka åren 1878 och 1879 förde den svenska flaggan från ocean till ocean.

Jag förblifver o. s. v.
W. A. SCHWARTZ,
konsul för Sverige och Norge i Dominion of Canada and the Colony of New-Foundland.

JORDKLOTETS STORLEK.

För att bilda sig en idé om jordklotets ungefärliga storlek kan man från toppen af ett ordinarit kyrktorn taga utsigten i betraktande och dervid tänka sig, att omkring 900-000 sådana synvänder tillsammans motsvara vår planetens storlek. Placera 500 planeter af samma storlek som vår sida vid sida, och Saturnus yttersta ring skulle med lätthet kunna innesluta dem alla. 300,000 jordklot skulle kunna rymmas i solen, om den vore ihålig. Om ett människoöga hvarje timme vore i stånd att öfverse en yta af 14,000 kvadratkilometer, skulle samma

öga behöfva 55,000 år för att öfverse solens yta. För att uppnå den närmaste fixstjärnan, måste man färdas en sträcka af 34 miljard kilometer, och om man färdas med en kanonkulas hastighet, skulle det taga en tidrymd af 5 millioner år att tillryggelägga denna sträcka.

En klar natt kan ett ordinarit människoöga urskilja omkring 1,000 stjärnor i den norra hemisfären, och de flesta af dessa stjärnor tindra på ett afstånd, som icke kan beräknas. Huru ofantligt stora desse himlakroppar måste vara! Bortom gränsen för vår synvidd och inbillning finns det sannolikt lika stjernbestrodda rymder. Vintergatan innehåller antagligen åtminstone 20,191,000 stjärnor, och som hvar och en är en sol, är den omkretsad af 750 planeter. Rakna vi nu tillsammans dessa siffror, så få vi den oerhörda summan af 1,000,953,000 stjärnor. Öfver en miljard stjärnor! Hvem kan fatta det? Och detta är endast en obetydlig del af universum. Moderna teleskop ha kunnat urskilja liknande vintergator på längre afstånd. Vi känna omkring 6,000 nebulosor, hvilka representera vintergator sådana som vår. Lat oss beräkna att 2,000 af dem äro af vår vintergatas storlek, så innefattas sålunda 40,382,000 solar eller 2 biljoner himlakroppar.

CANADA NYHETER.

— Canadas jernvägar uppgå till 12,924 mil.

— En drinkare H. B. Bryant fanns i söndags frusen till döds nära Whitemouth station.

— Omkring 1,400 kvadratomil regeringsland försålles den 24 d:s i Ottawa till ett pris af omkring \$400,000.

— Under förra veckan hade Port Arthur och Fort William 987,629 bushels hvetet mindre än i förra året.

— Fråga har blifvit framlagd för regeringen i British Columbia att höja taxan på invandrare kineser från \$50 till \$100.

— Manitoba regeringen har beslutat att öfverflytta en del af sina naturåster, som varit utställda i Chicago, till Saminariat i Winnipeg.

— Naturlig gas finnes vid staden Windsor, Ont., och ett bolag har bildats för att anlägga gasledningar i staden. Äfven köpingen Walkerville kan tillgodoses från samma gasåder.

— Under sista hösten åtgick icke mindre än 2,258,895 lbs twine enlast i Manitoba. Då man beräknar i medeltal 1 1/2 lb pr acre, så innehåller den skördade ytan inemot 1,504,930 acres.

— Karnevalen, som nu pågår i Quebec, lockar tusentals besökare från när och fjärran. Borgmästarens öppnade i måndags förlingen i palatset samt aftäckte i statyerna.

— La grippe och tyfusfeber härja svårt i Grand Forks, Dakota, och det tros, att orsaken till sjukdomens spridning är att söka i att Red Rivers vatten är orent. Winnipegs helsövardsnämnd har låtit undersöka vattnet i floden härstädes, men med hvad resultat är ännu ej känt.

— Ett fyrtyotal tyska emigranter från de ryska provinserna hitvartas i dagarne till Winnipeg för att sedan såsom farmare slå sig ned i Manitoba eller Nord-West-Territorierna.

— En äldre man vid namn Green, hvilken de senaste åren lefvat för sig sjelf några mil från Douglas, fanns sistlidne lördag liggande död på golfvet i sin lydda. Man tror att han varit död en vecka, innan man fann honom.

— Dominionregeringen har beslutat att borttaga polisstationerna vid Manitobas södra gräns, så att hädanefter kommer ej någon beriden poliskår att finnas inom Manitoba, utan hela styrkan förläggas till Nord West-Territoriet.

— "Minnedosa Tribune" säger, att det enda sättet att få Manitoba och Nordvestern jernvägen att betala sig, är att utdraga den till sin bestämde slutpunkt Prince Albert — och det är visserligen sant.

— 28 döda kroppar — kines benrangel — passerade genom Winnipeg en dag i förra veckan i lufttåtkistor. De kunde naturligtvis icke få någon ro i det syndiga Chicago, utan måste tillbaka till sitt eget himmelrike Kina.

— C. P. R. har af rätten dömts att betala \$250 för tre hästar till en farmare, boende nära Portage la Prairie. Hästarna kommo in på banan genom en söndrig landsvägsgrin och blefvo öfverkörd af tåget.

— Målet rörande mordet å italieneren Giovanni Pettrello, den 10 juni sistlidet år, förekom till behandling i Grenell, N. W. T. den 23 dennes. De misstänkta och i fängsligt förvar hållna Antonio Lucino och Antonio De Gino, neka fortfarande.

— Det antages numera med visselhet, att oceanångarne under nästa säsong komma att anlöpa Toronto i och för utskeppning af spannmål. C. P. R. kompaniet har derfor beslutat att i nämnda stad låta uppöra en elevator, rymmande 600,000 bushels spannmål, instundande vår.

— Professor Henneberg, Winnipegs populäre musikus, höll nyligen i Headingly, 10 mil från Winnipeg, en aftonkonsert. Fastän vädet var bitande kallt, fylde dock salen af lyssnande åhörare. Icke heller underligt, ty sådant får man icke alltid höra ute på landet.

— Den 29 sistlidne december hade en man i Liverpool, England, köpt en stor canadisk kalkon för sin middag nyårsdagen. Vid öppnandet af dennes kräfva fann han \$225 i diamanter. Köpen derfor tillägges Manitoba Free Press — canadiska kalkoner.

— Som kandidat till lediga riksdagsmannans-befattningen för Whitewood distriktet hafva anmält sig bröderna A. G. Hawkes och John Hawkes samt som möjliga kandidater nämnas hrr W. Clements, Fairmede, J. Burke, Brookside, A. B. Potter, Montgomey och Gillis, Whitewood.

— Genom världsöst körande kastas härom dagen i Rapid City Miss Lockhart ur släden mot hörnet af ett bus med den sorgliga påföljd, att hon straxt derefter dog utan att ha återkommit till medvetande. Hon var från Minnedosa, välkänd och aktad såsom en skicklig lärarinna.

— Den 24 dennes var den kallaste dagen vi ännu haft denna vinter. Kl. 4 på morgonen visade Fahrenheit termometern 46 grader under 0 i Winnipeg, 10 i Calgary, 5 i Macleod, 5 i Medicine Hat, 15 i Swift Current, 25 i Regina, 20 i Prince Albert, i Broadview 30, i Brandon 35, i Estevan 38, i Souris 37, i Greta 37 och i Deloraine 39 grader under 0.

— Mr Frank Falcon, upptäckaren af kollagren i närheten af "Lake of the Woods", ämnar begynna arbetet der så fort som möjligt. Han har bildat ett bolag samt tillförsäkrat sig 960 acres land, hvilka alla innehålla kol, och kommer arbetet att bedrivas både på den Canadiska och Amerikanska sidan.

— Härom dagen skenade en af Winnipegs spårvagnshästar med sin vagn på sidan af spåret nedåt Main street, utan att det lyckades kuskens få kontroll öfver honom, förrän vagnen stjelpste nere vid Portage ave. Lyckligtvis kom ingen att skada sig, när dess enda passagerare, en herre, hoppade af i god tid.

— Såsom känt är, gifver regeringen i provinsen Quebec 100 acres fritt land åt hvarje person inom dess område, som blifvit fader åt 12 barn. Borgmästaren Des Jardin i Montreal är nu i sin goda rätt att erhålla denna gåfva och kommer nog att göra anspråk derpå, ity att i förra veckan hans tolfte arvinge hellsade på i den lyckliga familjen.

— I regeringens spetsiska hospital i Tracadie, N. B. finnas 21 patienter. Sex dödsfall inträffade under följt året och 4 nya patienter inträdde. De senare voro alla från Gloucester, N. B. De stackars spetsiska lemman i de flesta fall äro sitta öde af sina anhöriga, som uppgifva allthoppom dem. De undergå svåra lidanden att börja med, men sedermera finna de sig mera undergifna.

— I förra veckan afreste kapten Jonasson och Magnus Paulson från Winnipeg för att verka för emigrationen till Canada bland sina landsmän på Island. Kapten J. tror det nu vara bästa tiden att föra hit emigranter från denna plats. Sjelf stannar han en tid i England för att arrangera ett och annat om utvandringen, under det hr Paulson genast börjar sitt arbete bland öns norra befolkning. Båda återvända hit nästa sommar.

— En 15-års gosse har redan tvänne gånger varit inkallad för rätten i Toronto. Den ena gången hade han inlindat sin lille bror i sängkläderna, så att denne var nära döden vid moderns ankomst, och den andra gången hade han med ett glödgadt jern bränt flere märken i ansigtet på samme broder. Som rätten ansåg brottet för litet och gossen för ung för straff, får han således lof att en tid gå och växa till.

— Kina inländmissionen ämnar den 5 februari afsända fem missionärinror på sitt arbetsfält i Kina. För närvarande uppehålla sig dessa i Winnipeg. En af dem, vid namn Forsby, är en svensk-amerikanska från Kirkhaven, Minnesota, hvilken under de två senaste åren genomgått en förberedande kurs i Minneapolis. De andras namn äro: Miss Hastings och Miss Collins från Toronto, Miss Graves från Junction City, Kansas, samt Miss Muldoom från Jones Falls, nära Kingston.

— I Lethbridge, N. W. T., råder f. n. stor liflighet. Galtgrufvorna sysselsätta ett stort antal arbetare och öfver 1,000 tons stenkol upptagas dagligen. Sistlidne förlag utbetalades \$28,000 i aftoning för månaden. De mesta kolen skeppas österut, en del gå söderut till För-enta Staterna och en stor del ligger ännu på lager på platsen. Man kan säga att detta är en stor affär på en så liten plats.

— Från Kamloops, B. C., meddelas, att en Harvey Smith, som till en rik man i Toronto, Hon. Frank Smith har omkommit under jagt i bergena. Sällskapet bestod af fem personer af hvilka fyra återkommo, men den femte, Smith, antages under den svåra snöstormen, som den dagen rasade, ha funnit sin död i snön på Cascade bergen.

Sedan ofvansstående blifvit skrivit kom i går den uppsendevidkande nyheten att Harvey Smith kommit till rätta, frisk och sund. Under 120 timmar hade han vandrat bland bergen utan föda. Han hade första natten varit nära att frysa ihjäl, men han torde ej lägga sig ned för att hvila utan var ständigt på gående fot. De första två dagarne hade han vilseledd af dimma vandrat åt motsatt håll omkring 20 mil, men återkom till sin utgångspunkt. På femte dagen kom han till Thompson floden och sedan kom han åter snart till sina vänner.

— Manitoba kommer att inom kort blifva representerad i Ottawa med 7 riksdagsmän istället f. n. 5. Valkretsarna komma i följd häraf att förändras och få då följande utseende: Winnipegs stad väljer som förut, en riksdagsman. Valdistriktet Lisgar skall bestå af södra Manitoba från range 1 öst till range 19 vest, sex township i norr, inberäknadt Elm Creek- och Carman-distriktena. Brandondistriktet utgöres af hela sydvästra Manitoba, från range 19 i öst till Manitobas västra gräns samt sträcker sig 12 township i norr, inberäknadt Brandon stad. Valdistriktet Marquette består af hela nordvästra Manitoba från range 13 till Manitobas norra gräns samt till range 17 i öst, inberäknadt städerna Rapid City och Minnedosa. McDonald valdistriktet utgöres af västra halvan af Lake Manitoba i öst till range 17 i vest, till township 7 i syd samt i norr till provinzens norra gräns, inberäknadt Portage la Prairie, Treherne, Holland, Glenboro, Gladstone, Neepawa och Carberry. Valdistriktet Selkirk utgöres af hela nordöstra Manitoba från Manitobas östra gräns till och med township 10 i syd, i norr till provinzens norra gräns samt i vest till östra halvan af Lake Manitoba, inberäknadt municipaliterna St Francis Xavier, Macdonald, Selkirk o. s. v. Det sjunde valdistriktet eller Provencher skall bestå af sydöstra delen af Manitoba från township 10 i norr, allt land öster om Red River, samt distrikten Morris och Montclair vester om Red River, med städerna Emerson, St Boniface och Morris.

— I Indien finnas 207,731,727 brahminer och 57,321,164 muhammedaner. Näst i antal komma buddhaisterna och dernäst de kristna. De kristnas antal har förökats med 21 procent under de sistförflutna tio åren.